

V Bruseli 3. 2. 2014
COM(2014) 38 final

ANNEX 4

PRÍLOHA

DÁNSKO

k

protikorupčnej správe EÚ

DÁNSKO

1. ÚVOD – HLAVNÉ PRVKY A TRENDY

Rámec pre boj proti korupcii

Strategický prístup. Dánsko má dobre prepracovaný systém právnych predpisov, presadzovania práva a justičných orgánov zaoberajúcich sa korupciou¹, aj keď nemá vypracovanú národnú protikorupčnú stratégiu. V niektorých štúdiách a štatistických analýzach sa skúmal charakter alebo rozsah korupcie v Dánsku.² Dánska medzinárodná agentúra pre rozvoj (Danida) v rámci ministerstva zahraničných vecí zaviedla postupy na oznamovanie korupcie, poskytuje odborné vzdelávanie o otázkach bezúhonnosti a uskutočňuje riadenie rizík korupcie.³

Právny rámec. Dánske trestné právo sa vzťahuje na všetky formy trestných činov korupcie zahrnuté v Trestnoprávnom dohovore Rady Európy o korupcii⁴ a dodatkovom protokole⁵ okrem obchodovania s vplyvom.⁶ V roku 2013 parlament prijal legislatívne zmeny, ktorých cieľom je posilnenie prevencie, vyšetrovania a stíhania prípadov týkajúcich sa hospodárskych trestných činov. Pokiaľ ide o úplatkárstvo, maximálny trest za aktívne úplatkárstvo vo verejnom sektore sa zvýšil z troch na šesť rokov. Za úplatkárstvo v súkromnom sektore a podplácanie rozhodcov v sporoch, sa maximálny trest zvýšil z jedného roka a šiestich mesiacov na štyri roky.⁷ Prístup k informáciám je upravený zákonom a každý má možnosť prístupu k dokumentom od ktoréhokoľvek orgánu verejnej správy.⁸ Začiatkom roka 2013 bol výboru v parlamente predložený návrh zákona o prístupe k informáciám vo verejnej správe.⁹ Nové právne predpisy by mohli prispieť k posilneniu otvorenosti verejnej správy a mali by uľahčiť prístup k dokumentom.¹⁰ V priebehu verejných konzultácií sa objavili obavy, že niektoré časti nových právnych predpisov obmedzia prístup verejnosti k informáciám v legislatívnom procese.¹¹ Dánsky parlament prijal zákon v júni 2013. Dánsko nerealizovalo odporúčania Skupiny štátov Rady Európy proti korupcii (GRECO), ktorých cieľom je zlepšiť dánske nariadenie o financovaní politických strán, jednotlivých kandidátov a volebných kampaní.

Inštitucionálny rámec. Prokurátor pre závažnú hospodársku a medzinárodnú trestnú činnosť je hlavným orgánom zodpovedným za vyšetrovanie korupcie, jeho multidisciplinárny tím je zložený

-
- 1 Skupina štátov proti korupcii (GRECO) Správa z druhého kola hodnotenia (2005) s. 15. Dokument je k dispozícii na: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2\(2004\)6_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2(2004)6_Denmark_EN.pdf).
 - 2 Dánska štatistika. „2011. Kriminalitet. K dispozícii na: <http://www.dst.dk/pukora/epub/upload/17949/krim.pdf> and Transparency International Danmark. Štúdia o národnom systéme integrity spravovania v Dánsku (2012). K dispozícii na: http://www.transparency.org/whatwedo/nisarticle/denmark_2012.
 - 3 OECD - fáza 3 - Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. marec 2013, s. 47. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.
 - 4 Trestnoprávny dohovor Rady Európy o korupcii (ETS 173).
 - 5 Protokol Rady Európy k trestnoprávnemu dohovoru o korupcii (ETS 191).
 - 6 Dánsko vyslovilo tiež výhradu týkajúcu sa tohto dohovoru v súvislosti s článkom 17 (právomoc). GRECO Správa z tretieho kola hodnotenia – Správa o plnení odporúčaní v Dánsku, (2011) s. 6. K dispozícii na: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2011\)8_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2011)8_Denmark_EN.pdf).
 - 7 <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152268>.
 - 8 Dánsky zákon o prístupe k dokumentom verejnej správy a dánsky zákon o verejnej správe upravuje všeobecný prístup k informáciám verejnej správy. GRECO Druhé kolo hodnotenia v roku 2005, s. 8. K dispozícii na: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2\(2004\)6_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2(2004)6_Denmark_EN.pdf).
 - 9 Ministerstvo spravodlivosti. 2013. *L 144 Forslag til lov om offentlighed i forvaltningen*, K dispozícii na: <http://www.ft.dk/samling/20121/lovforslag/L144/index.htm#dok>.
 - 10 Zákon bol vypracovaný na základe odporúčaní osobitne menovanej komisie na čele s bývalým ombudsmanom Hansom Gammeltoft-Hansenom. Hans Gammeltoft-Hansen. 2009. „26 fremskridt – 5 tilbageskridt“. K dispozícii na: <http://www.aabenhedstinget.dk/26-fremskridt-5-tilbageskridt/>.
 - 11 Zástupca OBSE pre oblasť slobody médií vyslovil znepokojenie v súvislosti s návrhom zákona o verejných informáciách v Dánsku. Štokholm, 23. mája 2013 – Dunja Mijatović, zástupkyňa OBSE pre oblasť slobody médií. K dispozícii na: <http://www.osce.org/fom/101841>. Na protest proti tomuto zákonu bolo zhromaždených 86 000 podpisov.

z prokurátorov a vyšetrovateľov. Dánska štátna služba sa považuje za inštitúciu s vysokou úrovňou integrity.¹² Vďaka tradícii Dánska, pokiaľ ide o vysoké etické štandardy a transparentnosť vo verejných postupoch, vo verejnej správe sú zavedené niektoré formálne pravidlá upravujúce integritu a boj proti korupcii.¹³ Od roku 2007 má Dánsko zavedený kódex správania verejných činiteľov.¹⁴ V kódexe sa rozoberajú praktické aspekty opisujúce situácie, ktoré môžu nastať vo verejnej správe vrátane „základných hodnôt a zásad“, „slobody prejavu“, „povinnosti mlčanlivosti“, „neustranosti“ a „prijímania darov“.¹⁵ Kódex bol distribuovaný na pracoviská vo verejnom sektore a prebiehali informačné aktivity s cieľom zvýšiť informovanosť o kódexe. V roku 2007 ministerstvo spravodlivosti vydalo brožúru „Ako sa zabrániť korupcii“. V brožúre sú uvedené príklady a výklady dánskych protikorupčných právnych predpisov.¹⁶

Prieskumy verejnej mienky

Prieskumy vnímania. Dánsko sa systematicky radí medzi krajiny s najnižšou korupciou v EÚ. Podľa osobitného prieskumu Eurobarometra o korupcii v roku 2013 len 20 % Dánov sa domnieva, že korupcia je v ich krajine rozšírená (priemer EÚ: 76 %) a len 3 % dánskych respondentov pociťovalo, že sú osobne ovplyvnení korupciou vo svojom každodennom živote (priemer EÚ: 26 %). V prípade oboch týchto otázok Dánsko dosiahlo najlepšie výsledky v EÚ.

Skúsenosti s korupciou. Menej ako 1 % respondentov uviedlo, že v priebehu posledných 12 mesiacov boli požiadaní o úplatok alebo sa úplatok od nich očakával (priemer EÚ: 4 %) a 12 % tvrdí, že osobne poznajú niekoho, kto prijal úplatky (priemer EÚ: 12 %).¹⁷

Prieskumy zamerané na podniky. Podľa prieskumu Eurobarometra 19 % respondentov z radov dánskych manažérov¹⁸ sa domnieva, že zvýhodňovanie a korupcia obmedzujú hospodársku súťaž medzi podnikmi (priemer EÚ: 73 %). Len 4 % dánskych podnikov sa domnieva, že korupcia predstavuje problém pre ich spoločnosť pri podnikaní (priemer EÚ: 43 %).¹⁹

V oblasti verejného obstarávania podľa prieskumu Eurobarometra zameraného na podniky z roku 2013²⁰ je 14 % respondentov názoru, že korupcia je rozšírená vo verejnom obstarávaní riadenom vnútroštátnymi orgánmi a 20 % je rovnakého názoru, pokiaľ ide o verejné obstarávanie riadené miestnymi orgánmi (priemer EÚ je 56 % a 60 %). V prípade oboch týchto otázok, Dánsko patrí ku krajinám, v ktorých sa dosiahli najlepšie výsledky v EÚ.

Kontextuálne faktory

Súkromný sektor. Pokiaľ ide o právny rámec, Dánsko správne transponovalo rámcové rozhodnutie 2003/568/SVV týkajúce sa vymedzenia aktívnej a pasívnej korupcie v súkromnom

12 Transparency International Dánsko. Štúdia o národnom systéme integrity spravovania v Dánsku (2012). Zhrnutie. K dispozícii na: http://www.transparency.org/whatwedo/pub/national_integrity_system_assessment_denmark_executive_summary.

13 GRECO Druhé kolo hodnotenia, 2004, s. 10. K dispozícii na: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2\(2004\)6_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2(2004)6_Denmark_EN.pdf).

14 Kódex pripravila agentúra pre modernizáciu verejnej správy v spolupráci s jednotlivými ministerstvami, verejnými organizáciami zamestnávateľov a zamestnancov. Kódex správania verejných činiteľov je k dispozícii na: <http://hr.modst.dk/Publications/2007/God%20adfaerd%20i%20det%20offentlige%20-%20Juni%202007.aspx>.

15 GRECO Druhé kolo hodnotenia, Dodatok k správe o plnení odporúčaní v Dánsku. 2009, s. 3. K dispozícii na: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC2\(2007\)2_Add_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC2(2007)2_Add_Denmark_EN.pdf).

16 Ministerstvo spravodlivosti. 2007, Undgå corruption: http://jm.schultzboghandel.dk/upload/microsites/jm/ebooks/andre_publ/korruption/index.html.

17 Osobitný Eurobarometer č. 397 z roku 2013.

18 Bleskový prieskum Eurobarometra č. 374 z roku 2013.

19 Bleskový prieskum Eurobarometra č. 374 z roku 2013.

20 Bleskový prieskum Eurobarometra č. 374 z roku 2013.

sektore, ako aj sankcií, ktoré možno uložiť fyzickým a právnickým osobám.²¹ Pokiaľ ide o podplácanie v zahraničí, pracovná skupina OECD pre boj proti podplácaniu vyjadrila vážne obavy v súvislosti s nedostatočným presadzovaním práva v prípade trestného činu podplácania v zahraničí a s tým, že prípady boli uzavreté bez riadneho prešetrenia alebo bez dostatočného úsilia na zabezpečenie dôkazov zo zahraničia.²² Na druhej strane organizácia OECD ocenila Dánsko okrem iného za jeho úsilie na zvýšenie informovanosti a podporu sociálnej zodpovednosti podnikov.

Konflikty záujmov a zverejňovanie majetku. Dánski poslanci nemajú právnu povinnosť zverejniť svoj majetok, ani sa na nich nevzťahuje iná forma pravidiel na monitorovanie konfliktov záujmov. Určité politické strany však požadujú, aby ich poslanci zverejnili svoj majetok bez formálnej povinnosti, kontrolu vykonáva predsedníctvo parlamentu.²³ Predsedníctvo sa zaoberá aj prípadmi konfliktu záujmov týkajúcich sa ministrov alebo poslancov. Okrem toho dánsky parlament ide príkladom pri zvyšovaní transparentnosti výdavkov ministrov prostredníctvom „programu otvorenosti“, dohody medzi politickými stranami, na základe ktorej sa ministri vyzývajú, aby deklarovali svoje mesačné výdavky, cestovné výdavky, prijaté dary a ďalšie relevantné informácie tohto typu.²⁴ Ministri dobrovoľne zverejňujú na webovej stránke Úradu predsedu vlády aj svoje osobné a finančné záujmy.²⁵

Informátorstvo. Dánsko neposkytuje žiadnu komplexnú ochranu informátorov vo verejnom alebo súkromnom sektore. V dánskom kódexe správania zamestnancov verejnej správy²⁶ sú uvedené usmernenia, kedy sú zamestnanci verejnej správy oprávnení slobodne oznámiť nedôverné informácie v tlači a iným externým partnerom.²⁷ Dánsky zákonník práce neponúka pracovníkom v súkromnom sektore žiadnu ochranu pred prepustením, keď oznámia podozrenie z úplatkárstva.²⁸ V roku 2009 ministerstvo práce uverejnilo dôvodovú správu a zbierku usmernení s osobitným zameraním na informátorstvo a slobodu prejavu zamestnancov v súkromnom sektore.²⁹ Zbierka nie je právne záväzná, a preto poskytuje informátorom malú právnu ochranu.³⁰ Na základe toho pracovná skupina OECD pre boj proti podplácaniu upozornila na potrebu zlepšiť informátorský systém pre zamestnancov vo verejnom a súkromnom sektore v Dánsku.³¹ Vláda nedávno zriadila výbor, aby preskúmal potrebu reforiem v tejto oblasti.³²

21 KOM (2011) 309 v konečnom znení, Druhá správa o vykonávaní rámcového rozhodnutia 2003/568/SVV zo 6. júna 2011: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0309:FIN:EN:PDF>.

22 OECD fáza 3 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. marec 2013, s. 5. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

23 Transparency International. Štúdia o národnom systéme integrity spravovania v Dánsku (2012). K dispozícii na: http://transparency.dk/wp-content/uploads/2011/12/19.1.12._elektronisk_nis_final1.pdf.

24 Politisk aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en ny åbenhedsordning om ministres udgifter og aktiviteter. K dispozícii na: http://www.stm.dk/multimedia/Politisk_aftale_om_benhedsordningen.pdf.

25 http://www.stm.dk/_a_1628.html.

26 Podľa kódexu správania sa zamestnanec môže buď obrátiť na organizáciu, ak potrebuje odbornú pomoc, alebo môže podať sťažnosť k parlamentnému ombudsmanovi, s. 37. Kódex správania verejných činiteľov je k dispozícii na: <http://hr.modst.dk/Publications/2007/God%20adfaerd%20i%20det%20offentlige%20-%20Juni%202007.aspx>.

27 Zákon o právnom vzťahu medzi zamestnávateľmi a zamestnancami so stálym platom sa zaoberá aj nespravodlivým prepustením a ustanovenia sa uplatňujú na verejný aj súkromný sektor. Ustanovenia sa však nevzťahujú na iné formy odvetvy, ako degradovanie a obťažovanie. OECD - fáza 3 - Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. marec 2013, s. 46. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

28 OECD fáza 2 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. 2006, s. 17. K dispozícii: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/anti-briberyconvention/36994434.pdf>.

29 http://bm.dk/da~/media/BEM/Files/Dokumenter/Beskaeftigelsesomraadet/Arbejdsret/privatansattes_ytringsfrihed.ashx

30 OECD fáza 3 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. marec 2013, s. 46. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

31 OECD fáza 3 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. marec 2013 K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

32 <http://www.justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2013/regeringen-neds%C3%A6tter-udvalg-om-offentligt-ansattes>.

Transparentnosť v lobizme. Lobizmus v Dánsku nie je právne upravený. Neexistuje žiadna osobitná povinnosť registrovať alebo nahlásiť kontakty medzi verejnými činiteľmi a lobistami. Americká poradenská firma tvrdila vo svojej správe z roku 2009, že prístup k dánskym regulačným orgánom je výrazne jednoduchší, než na iných európskych trhoch.³³ Profesionálne lobistické skupiny v Dánsku požadujú register lobistov. Parlament však nedávno upustil od plánov na vytvorenie takéhoto registra.

2. PREBERANÉ OTÁZKY

Financovanie politických strán

Dánsky systém transparentnosti politického financovania na vnútroštátnej úrovni je upravený v zákone o účtovníctve politických strán a v zákone o verejnom financovaní.³⁴ Tieto dva zákony sa v posledných rokoch postupne menili a zlepšovali s cieľom zabezpečiť väčšiu transparentnosť politického financovania, napríklad politické strany sú povinné oznámiť dary nad 2 700 EUR a parlament sprístupňuje verejnosti účtovné závierky politických strán.³⁵

V súčasných právnych predpisoch týkajúcich sa transparentnosti financovania politických strán stále však pretrvávajú nedostatky. Napríklad nie sú uvedené žiadne limity na dary zo zahraničia, od právnických osôb alebo od anonymných darcov a neexistujú žiadne obmedzenia na výšku súm, ktoré môžu byť darované.³⁶ Verejnosť má preto len málo prostriedkov na posúdenie možných väzieb medzi súkromným financovaním a politickými rozhodnutiami.

Politické strany v Dánsku na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni dostávajú značné prostriedky od štátu v rámci verejného financovania. V dôsledku obmedzenej regulácie súkromného financovania politických strán a jednotlivých členov strany spolu s chýbajúcimi pravidlami týkajúcimi sa lobizmu, majetkových priznaní a osobitných predpisov upravujúcich konflikt záujmov je systém potenciálne zraniteľný voči korupcii.³⁷

Podľa organizácie Transparency International obmedzená transparentnosť financovania strán súkromnými osobami patrí k najvýznamnejším slabým stránkam dánskeho systému integrity spravovania.³⁸ V nedávnom Globálnom barometri korupcie dánski respondenti uviedli, že vnímajú politické strany v Dánsku ako jednu z inštitúcií, ktoré sú najviac postihnuté korupciou.³⁹ Skupina GRECO predložila Dánsku deväť odporúčaní s cieľom zlepšiť transparentnosť financovania politických strán.⁴⁰ Po prerokovaní v dánskom parlamente dánske orgány usúdili, že „nie je potrebné prijať opatrenia na zmenu súčasného právneho rámca pre financovanie politických strán“.⁴¹ Vo svojej správe o plnení odporúčaní skupina GRECO to opísala ako neuspokojujúce, že sa nič podstatné nedosiahlo v súvislosti s odporúčaniami, aj keď plnenie odporúčaní nemusí

33 Správa je k dispozícii na: <http://www.slideshare.net/Dianova/burson-marsteller-effective-lobbying-guide-in-europe>.

34 Obidva súbory právnych predpisov tvoria právny základ transparentnosti v súvislosti s politickým financovaním. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=2409>. GRECO Tretie kolo hodnotenia v roku 2009, s. 12. K dispozícii na: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf)

35 GRECO Tretie kolo hodnotenia. Správa o plnení odporúčaní. 2011, s. 7. K dispozícii na:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2011\)8_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2011)8_Denmark_EN.pdf).

36 GRECO Tretie kolo hodnotenia v roku 2009, s. 11. K dispozícii na:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf)

37 Transparency International. Štúdia o národnom systéme integrity spravovania v Dánsku 2012. Zhrnutie. K dispozícii na:

http://www.transparency.org/whatwedo/pub/national_integrity_system_assessment_denmark_executive_summary

38 Transparency International. Štúdia o národnom systéme integrity spravovania v Dánsku 2012. Zhrnutie v angličtine. K dispozícii na: http://transparency.dk/?page_id=1258.

39 Globálny barometer korupcie, ktorý organizácia Transparency International uskutočnila v roku 2013, ukázal, že 30 % dánskych respondentov sa domnievalo, že politické strany sú skorumpované/veľmi skorumpované. K dispozícii na:

<http://www.transparency.org/gcb2013/country/?country=denmark>.

40 GRECO Tretie kolo hodnotenia v roku 2009, s. 16-17. K dispozícii na:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf).

41 GRECO Správa z tretieho kola hodnotenia – Správa o plnení odporúčaní v Dánsku. 2011, s. 6 – 7.

nevyhnutne znamenať legislatívne opatrenia.⁴² Podľa vládneho programu „Dánsko, ktoré drží spolu“, vláda zriadi expertný výbor na poskytovanie odporúčaní na zlepšenie transparentnosti financovania politických strán.⁴³ V roku 2013 hovorca parlamentu inicioval preskúvanie pravidiel financovania politických strán. Práce sú stále v počiatočnom štádiu, a preto skupina GRECO zatiaľ nedostala informácie o obsahu reformy.⁴⁴ V parlamente sa nedávno rokovalo o potrebe zvýšiť transparentnosť financovania politických strán a jednotlivých kandidátov.⁴⁵

Podplácanie v zahraničí

Dánsko má mnohé firmy s globálnou zákazníckou základňou, najmä v sektoroch strojárstva a prístrojov, mäsových a mliečnych výrobkov, farmaceutík a veterných turbín. Dánsky obchod s rozvíjajúcimi sa ekonomikami a dánske investície do týchto krajín sú pomerne na nízkej úrovni, ale očakáva sa ich rast.⁴⁶ Aj keď z prieskumu Eurobarometra z roku 2013 vyplýva, že len 4 % Dánov v podnikateľskej sfére sa domnieva, že korupcia je problémom pri podnikaní v Dánsku, čo je najmenej zo všetkých 28 krajín⁴⁷, z ďalšieho prieskumu vyplýva, že takmer polovica z dánskych spoločností sa domnieva, že musia podplácať alebo porušovať formálne pravidlá, ak chcú podnikat' v určitých krajinách, napr. Brazília, Rusko, India alebo Čína.⁴⁸ Zástupcovia občianskej spoločnosti v Dánsku potvrdili tento dojem.⁴⁹

Vyvíja sa úsilie v oblasti zvyšovania informovanosti o podplácaní v zahraničí a v oblasti jej predchádzania a na podporu sociálnej zodpovednosti podnikov a dánske orgány a podnikateľské organizácie vydali viaceré usmernenia a politické dokumenty.⁵⁰

Osvetlené postupy: prevencia podplácania v zahraničí

Inštitúcia sprostredkovania a riešenia sťažností pre zodpovedné podnikateľské správanie je národným kontaktným miestom OECD v Dánsku. Inštitúcia je súčasťou vládneho akčného plánu „pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2012 – 2015“⁵¹ a má právomoc začať vyšetrovania a prijať rozhodnutie v prípade porušení usmernení OECD pre nadnárodné podniky.⁵²

Kompas sociálnej zodpovednosti podnikov je bezplatný online nástroj, ktorý je k dispozícii spoločnostiam, ktorý spoločnostiam a subdodávateľom môže pomôcť realizovať zodpovedné

42 GRECO Správa z tretieho kola hodnotenia – Správa o plnení odporúčaní v Dánsku, (2011) s. 6 – 7.

43 Vládny program. Dánsko, ktoré drží spolu, 9. októbra 2011, s. 76. K dispozícii na:

http://www.stm.dk/publikationer/Et_Danmark_der_staar_sammen_11/Regeringsgrundlag_okt_2011.pdf.

44 GRECO Tretie kolo hodnotenia – Druhá priebežná správa o plnení odporúčaní v Dánsku. 2014. s. 5. K dispozícii na:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2013\)11_Second%20Interim_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2013)11_Second%20Interim_Denmark_EN.pdf).

45 § 20-spørgsmål S 347 Om økonomisk partistøtte. K dispozícii na:

<http://www.ft.dk/samling/20131/spoergsmaal/S347/index.htm>.

46 OECD fáza 3 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. marec 2013. K dispozícii na:

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

47 Osobitné prieskumy Eurobarometra o postojoch Európanov ku korupcii z roku 2013 sú k dispozícii na:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_en.htm.

48 Det Glemte o-rige. The Trade Council. Udenrigsministeriet. 0113. s. 31. K dispozícii na:

<http://ipaper.ipapercms.dk/Udenrigsministeriet/Eksportfokus/Eksportfokus012013/?Page=31>.

49 GRECO Tretie kolo hodnotenia v roku 2009, s. 11. K dispozícii na:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf).

50 Patria k nim tieto usmernenia a politické dokumenty: 1) Brožúra ministerstva spravodlivosti „Ako zabrániť korupcii“; 2) publikácia konfederácie dánskych priemyselných odvetví „Zabráňte korupcii“; 3) Protikorupčná politika dánskej obchodnej rady; 4) Protikorupčné usmernenia dánskych investičných fondov a 5) Protikorupčný kódex správania agentúry Danida.

Kódex agentúry Danida bol nahradený v roku 2011 protikorupčnou politikou ministerstva zahraničných vecí. OECD fáza 3 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. Marec 2013, s. 14. K dispozícii na:

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>

51 Zodpovedný rast. Akčný plán pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2012-2015. K dispozícii na:

http://csgov.dk/file/318420/uk_responsible_growth_2012.pdf.

52 Výročná správa týkajúca sa usmernení OECD pre nadnárodné podniky 2012. Správa je k dispozícii na:

<http://www.oecd.org/daf/inv/mne/2012annualreportontheguidelinesformnes.htm>; <http://oecdwatch.org/news-en/oecd-watch-welcomes-denmark2019s-strengthened-ncp>.

*riadenie dodávateľského reťazca a dokumentovať environmentálne normy, ľudské práva a práva pracovníkov atď. a správať sa v súlade s nimi.*⁵³

*Dánske ministerstvo zahraničných vecí (ďalej len „MZV“) podniklo rad aktivít s cieľom zvýšiť povedomie o korupcii medzi svojimi zamestnancami. Nová protikorupčná politika MZV zahŕňa protikorupčný kódex správania vzťahujúci sa na všetkých zamestnancov pracujúcich na MZV v Kodani, na dánskych veľvyslanectvách, zastupiteľských úradoch, v obchodnej komisii a na poradcov a konzultantov, ktorých MZV zamestnáva. Cieľom nového kódexu je zabrániť korupcii v rámci dánskeho systému poskytovania pomoci, zabrániť korupcii pri využívaní rozvojovej pomoci a pomáhať v boji proti korupcii v krajinách, ktoré sú prijemcami dánskej podpory.*⁵⁴

Napriek tomuto úsiliu pracovná skupina OECD pre boj proti podplácaniu vyjadrila obavu, že len jedno obvinenie z úplatkárstva z 13 malo za následok trestné stíhanie a sankcie.⁵⁵ Obvinenia proti tejto spoločnosti sa riešili mimosúdne. V rámci vyrovnania sa spoločnosť priznala k spáchaniu trestného činu súkromnej korupcie, ktorá je menej závažným trestným činom než podplácanie v zahraničí.⁵⁶ Dánske orgány uzavreli tiež 14 prípadov nedodržania sankcií a porušenia embarga OSN o Irak v súvislosti s programom OSN Ropa za potraviny. Tieto prípady nevedli k súdnym rozsudkom, pretože uplynula premlčacia doba, avšak zisky z trestných činov boli zabavené.

Dánsko má systém sankcií pre právnické osoby, ktoré sa dopustili podplácania v zahraničí; uložené sú im pokuty, ktoré sa stanovujú napríklad s prihliadnutím na obrat spoločnosti. V uvedenom prípade obžalovaný subjekt zaplatil pokuty vo výške 335 000 EUR a ďalších 2,7 mil. EUR mu bolo zabavených v mimosúdnom vyrovnaní. Tieto sankcie sa však zdajú byť nízke v porovnaní s hodnotou úplatku, ktorý bol vo výške 760 000 EUR a zákazkou v objeme 109 mil. EUR, ktorú obžalovaný získal.

Okrem toho pracovná skupina OECD pre boj proti podplácaniu uvádza, že absencia trestných stíhaní vyvoláva obavy, či vyšetrovania pred uzavretím prípadov boli dostatočné, či sa dánske orgány priveľmi nespoliehajú na vyšetrovanie zahraničných orgánov a či sa vynaložilo primerané úsilie na zabezpečenie zahraničných dôkazov a spolupráce. Skupina GRECO oznámila, že predpoklad obojstrannej trestnosti v prípade stíhania trestných činov úplatkárstva výrazne obmedzuje výsledky Dánska v boji proti korupcii, ku ktorým sa zaviazali určité zahraničné štáty.⁵⁷ Skupina GRECO sa domnieva, že táto právna požiadavka vysiela zlý signál, pokiaľ ide o záväzok Dánska odhodlane bojovať proti korupcii.

Napokon, v správe skupiny GRECO sa poukazuje na „dvojitý meter“ v dánskych právnych predpisoch, pokiaľ ide o používanie „určitých symbolických darov“ alebo platieb zahraničnému verejnému činiteľovi za rýchle vybavenie.⁵⁸ Platba za rýchle vybavenie je úhrada malých súm

53 Kompas sociálnej zodpovednosti podnikov je k dispozícii na: <http://csrcompass.com/about-csr-compass>.

54 Nová protikorupčnú politiku dánskeho ministerstva zahraničných vecí schválilo vedenie ministerstva v roku 2011. Nová politika a protikorupčný kódex správania nahrádza protikorupčnej kódex agentúry Danida z roku 2008, z ktorého do značnej miery vychádza. Dokument je k dispozícii na: <http://uganda.um.dk/en/~media/Uganda/Documents/English%20site/Danidaframeworktopreventandfightcorruption.pdf>.

55 Zo zvyšných 12 prípadov deväť prípadov bolo ukončených bez trestného stíhania a tri ešte prebiehajú. OECD fáza 3 Správa on vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku, marec 2013, s. 8. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>

56 Dohovor OECD o boji proti podplácaniu zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách a odporúčanie Rady pre ďalší boj proti podplácaniu zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách z roku 2009 OECD fáza 3 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku, marec 2013, s. 9. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

57 Predpoklad obojstrannej trestnosti znamená, že obyvatelia Dánska nemôžu byť trestne stíhaní za trestné činy úplatkárstva spáchané v zahraničí, ak sa tento trestný čin v zahraničnom štáte netrestá. Okrem toho dánske súdy nemôžu uplatňovať sankcie, ktoré sú prísnejšie ako sankcie, ktoré sa uplatňujú podľa práva zahraničného štátu. GRECO Tretie kolo hodnotenia v roku 2009, Téma I, s 15. K dispozícii na: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_One_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_One_EN.pdf).

58 GRECO Tretie kolo hodnotenia. Správa o plnení odporúčaní. 2011, s. 3. [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2011\)8_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2011)8_Denmark_EN.pdf).

alebo poskytnutie malých darov zamestnancom verejnej správy za vykonanie úloh, napríklad vydanie cestovného pasu alebo povolenia.

V dánskych právnych predpisoch sa vysvetľuje, že na každú formu nenáležitej výhody sa vzťahujú ustanovenia týkajúce sa podplácania domácich a zahraničných verejných činiteľov. Z prípravných prác v súvislosti s ustanoveniami o úplatkárstve v trestnom zákonníku však vyplýva, že platby za rýchle vybavenie zahraničnému verejnému činiteľovi nemožno v niektorých krajinách vylúčiť vzhľadom na miestne zvyky a zákony. Ministerstvo spravodlivosti v roku 2007 ďalej v brožúre vysvetlilo, že platby za rýchle vybavenie budú vždy nenáležité, a teda sú trestným činom v súvislosti s medzinárodnými obchodnými vzťahmi, ak ich účelom je primäť zahraničného verejného zamestnanca k porušeniu jeho povinností.

Pracovná skupina OECD pre boj proti podplácaniu uvádza, že právne dôvody pre platby za rýchle vybavenie nie sú jasné, a teda odporučila Dánsku, aby tieto dôvody boli jasne vymedzené, právne záväzné a v súlade s článkom 1 Dohovoru OECD o boji proti podplácaniu.⁵⁹

3. ĎALŠIE KROKY

Dánsko patrí medzi krajiny EÚ s najlepšimi výsledkami z hľadiska transparentnosti, bezúhonnosti a kontroly korupcie. Z viacerých medzinárodných prieskumov vyplýva, že v Dánsku korupciu nepovažujú za problém ani samotní Dáni, ani medzinárodní odborníci. Keďže v Dánsku sa korupcia vyskytuje len zriedka, problém nemá význačné miesto v politickom programe. Určitý priestor na zlepšenie však ešte existuje, najmä v súvislosti s financovaním politických strán a rámcom pre stíhanie a sankcionovanie dánskych podnikov z dôvodu podplácania v zahraničí.

Tieto body si vyžadujú ďalšiu pozornosť:

- Ďalej posilňovať preventívne opatrenia, pokiaľ ide o **financovanie politických strán**, so zreteľom na odporúčania skupiny GRECO na zlepšenie transparentnosti a mechanizmov dohľadu v prípade financovania politických strán a jednotlivých kandidátov.
- Vyvíjať úsilie na **boj proti podplácaniu v zahraničí**: zvýšením pokút pre podniky a právnické osoby, posúdením možnosti preskúmať ustanovenie o obojstrannej trestnosti v prípade trestných činov podplácania v zahraničí a zabezpečiť, aby právne dôvody pre malé platby za rýchle vybavenie boli jasne vymedzené, právne záväzné a boli v súlade s dohovorom OECD o boji proti podplácaniu.

59 Článok 1 Dohovoru OECD znie: Každá strana prijme také opatrenia, ktoré sú potrebné na stanovenie, že je trestným činom podľa jej práva, ak ktokoľvek úmyselne ponúkne, sľúbi alebo poskytne nenáležitú peňažnú alebo inú výhodu, či už priamo, alebo cez sprostredkovateľov, zahraničnému verejnému činiteľovi, pre tohto činiteľa alebo pre tretiu stranu, aby tento činiteľ konal alebo sa zdržal konania v súvislosti s výkonom úradných povinností s cieľom získať alebo udržať obchodnú činnosť lebo inú neprímeranú výhodu pri realizácii medzinárodného obchodu. Dohovor OECD o boji proti podplácaniu zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách. OECD Fáza 3 Správa o vykonávaní dohovoru OECD o boji proti podplácaniu v Dánsku. Marec 2013, s. 15. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.